

Stanowisko Polskiej Rady Organizacji Młodzieżowych w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy- Prawo o stowarzyszeniach

Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach [dalej: ustawa], była pierwszą ustawą, która rozpoczęła proces transformacji ustrojowej. Jej założenia zostały wynegocjowane w trakcie obrad Okrągłego Stołu. Po dziś dzień ustawa ta jest jednym z filarów polskiej demokracji, a także realizuje jedno z podstawowych prawa i wolności obywatelskich odnoszące się do możliwości stowarzyszania się obywateli w organizacje społeczne. Polska Rada Organizacji Młodzieżowych [dalej: PROM], z zadowoleniem przyjęła fakt zainicjowania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polski prac nad wprowadzeniem zmian do ustawy. Naszym zdaniem, ustawa obowiązująca od 25 lat, mimo wcześniejszych zmian, wymaga gruntownej nowelizacji i dostosowania do obecnych potrzeb społeczeństwa obywatelskiego.

PROM z aprobatą podchodzi do zaproponowanych zmian w zakresie przyznania prawa do zrzeszania się w stowarzyszeniach każdemu, a nie tylko obywatelom polskim oraz implikacji tej zmiany w art. 3 ust. 1 ustawy, która stanowi, że prawo tworzenia stowarzyszeń przysługuje osobą fizycznym mającą pełną zdolność do czynności prawnych.

Propozycja zmiana art. 9 ustawy, która dotyczy zmniejszenia liczby 15 do 9 osób pragnących założyć stowarzyszenie, jest przełomowa i warta docenienia. Jednakże PROM uważa że liczba osób pragnących założyć stowarzyszenie powinna oscylować w granicy 7 zainteresowanych. Uważamy że obniżenie progu, będzie zachęcać do tworzenia i zakładania nowych organizacji, co ma niewątpliwy wpływ na budowę społeczeństwa obywatelskiego.

Ważnym udogodnieniem są proponowane zmiany w procesie rejestracji stowarzyszenia. Uważamy, że dotychczasowy zapis art. 13 ust. 1-wniosek o

zarejestrowanie stowarzyszenia sąd rejonowy rozpoznaje niezwłocznie, a rozstrzygnięcie powinno nastąpić nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku- znacznie zniechęcał do zakładania stowarzyszeń, poprzez długi proces ich rejestracji. Wydłużenie było spowodowane doręczaniem wniosku o rejestrację organowi nadzorującemu. Obecnie proponowane ujęcie art. 13 ust. 1, powoduje że rejestracja stowarzyszenia, będzie trwała tak samo długo jak innych podmiotów rejestrowanych w KRS. Uważamy, że proponowany, 7 dniowy termin (wynikający z ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym) rejestracji, znacznie zachęca do dokonywania tej czynności. Zwracamy uwagę na proponowany zapis art. 13 ust. 3- sąd rejonowy przed wydaniem postanowienia o wpisie stowarzyszenia, jeżeli jest niezbędne dokonanie dodatkowych ustaleń, wyznacza w tym celu posiedzenie wyjaśniające. PROM proponuje do wyżej przytoczonego zapisu dodać frazę „sąd rejonowy na posiedzenie wyjaśniające może wezwać uczestników postępowania”. Proponowany zapis nie obliguje sądu rejonowego do wezwania uczestników (tak jak ma to miejsce obecnie, a podstawę ku temu stanowi art. 15 ust. 2), a jedynie daje taką możliwość. Uważamy, że na gruncie praktycznego stosowania ustawy, proponowany zapis umożliwi sądowni, wezwanie zainteresowanych uczestników postępowania. Zapis ten pozwoli na dokonanie sądowni wszelkich czynności niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia zaistniałego stanu oraz do załatwienia sprawy mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli.

PROM rekomenduje również wprowadzenie zmiany w zakresie prowadzenia uproszczeń w księgowości stowarzyszeń. W tym zakresie, w szczególności przychylamy się do postulowanych uproszczeń proponowanych przez

Ogólnopolską Federację Organizacji Pozarządowych [dalej: OFOP]. Uproszczenia, o których mowa to:

1. Stowarzyszenia, które chcą prowadzić zbiórki publiczne i korzystać z dofinansowania ze środków publicznych, są zobligowani do udostępniania swoich rocznych sprawozdań finansowych i merytorycznych.
2. Stowarzyszenia rejestrowe do momentu przekroczenia określonych obrotów i niekorzystający z funduszy publicznych w wysokości powyżej pewnego pułapu powinny móc prowadzić uproszczoną księgowość.
3. Dostosowanie zakresów i formularzy sprawozdań finansowych do specyfiki działalności prowadzonej przez organizacje pozarządowe, którymi są stowarzyszenia.¹

W wyżej wymienionym zakresie rekomendujemy wprowadzenie zmian do ustawy o rachunkowości w celu wprowadzenia uproszczeń w księgowości stowarzyszeń. Uważamy że, księgowość uproszczona jako zestaw podstawowych, prostych zasad gromadzenia danych finansowych, powinien wystarczyć do rozliczeń stowarzyszeń. Ważną zaletą księgowości uproszczonej jest, to że jest stosunkowo prosta i tania w prowadzeniu, a to niezwykle ważne z punktu widzenia organizacji społecznych.

Jako Polska Rada Organizacji Młodzieżowych mamy nadzieję, że nasze uwagi będą miały wpływ na opracowanie jak najlepsze prawo dotyczące stowarzyszeń, co przełoży się na rozbudowę społeczeństwa obywatelskiego. Deklarujemy również, chęć dalszej współpracy w procesie nowelizacji ustawy.

¹ Wymienione postulaty pochodzą z dokumentu wypracowanego przez OFOP razem z grupą roboczą, dostępnego pod adresem: http://ofop.eu/sites/ofop.eu/files/m_ostateczna_wersja_uproszczen_stowarzyszenia_ofop.pdf [dostęp na dzień: 8.08.2014].